

16de zondag door jaar A

Mt. 13, 24-43

In de loop van een lange klachtenlitanie over wat er allemaal mis loopt in de wereld, zeggen mensen soms wel eens: ‘Als ik God zou zijn...’ Als ze dan hun beklag gedaan hebben denk ik dikwijls: ‘Wat een geluk dat gij God niet zijt’. Het is ongetwijfeld allemaal goed bedoeld, maar in het heetst van de strijd willen mensen nogal eens doorslaan naar extreme dingen. We zien het vandaag gebeuren in de parabel.

Wij zouden zeggen: voor het zaaien eerst het veld omploegen, en als er na het zaaien onkruid opschiet moet er gewied worden. Zo doet iedere boer of tuinder dat. Maar parabels zijn geen lesjes in land- en tuinbouwkunde: ze willen ons iets anders zeggen.

Wat valt er dan te leren uit die parabel van het onkruid? Hij vertelt ons iets over het kwaad en Gods reactie daarop.

Allereerst dit: op Gods akker groeit onkruid. Ge hoeft geen moralist of theoloog te zijn om te zien dat er dingen gebeuren die niet door God bedoeld kunnen zijn. Voorbeelden kunt ge iedere dag lezen in de krant of zien op tv. Met andere woorden: er groeit onkruid tussen het tarwe. Daar moet ge oog voor leren hebben. En dat klinkt misschien raar, want bij hetgeen we via de media horen is het altijd heel duidelijk dat het kwaad is. Maar even vaak zal het kwaad ook heel sluw te werk gaan, via een omweg, zoals ge dat bijvoorbeeld tegenkomt in het verhaal van de zondeval. Daarom is een getraind oog, een gevormd geweten belangrijk. Het feit dat we weten dat er onkruid op deze wereld groeit, moet ons alert maken en ook vermijden dat we denken: mij zal dat niet treffen.

Een tweede zaak wat veel mensen zich afvragen is: waar komt dat onkruid, dat kwaad dan vandaan? Dat is een moeilijke vraag. Op de eerste plaats dit: stel dat ik dadelijk een misdienaar neersla, dan is dat mijn verantwoordelijkheid, niet die van God. Er bestaat zoiets als de vrijheid én de verantwoordelijkheid die daarmee samenhangt van iedere mens voor zijn of haar daden. Bij veel van het kwaad wat we zien gebeuren kunt ge u afvragen: is dat niet vooral de vrucht van wat we zelf gezaaid hebben door onze manier van opvoeden, door onze manier van leven? Ga op zaterdag of zondag eens naar het voetballen kijken van de kinderen: ge valt achterover van wat sommige ouders hun kinderen op het veld toeschreeuwen. Dat gaat van ‘sla hem op zijn bakkes’ tot ‘stamp tegen zijn poten’ en alles wat daartussen ligt. Of bekijk eens een modern computerspel voor kinderen: de helft gaat over vechten en wapens en snelheid. Waar zou al die agressie en roekeloosheid in de maatschappij dan toch vandaan komen...?

Misschien dat 90% van alle kwaad zijn wortels wel vindt in onze eigen maatschappij en in ons eigen hart. Ergens is dat troostvol: het betekent dat we er ook iets aan kunnen doen. Maar er is dan nog die andere 10%: kwaad wat we niet zelf in de hand hebben, waar we niet direct iets aan kunnen doen. Waar komt dat dan vandaan? In zijn antwoord raakt Jezus iets heel gevoeligs aan: de

duivel. Door veel mensen wordt dat afgedaan als grote onzin omdat ze dan denken aan de plaatjes waarop hij wordt voorgesteld als iemand met hoorntjes op zijn hoofd, bokkenpoten enz. Die manier van voorstellen is een menselijk verzinsel, maar dat betekent niet dat hetgeen ermee uitgebeeld wordt dat ook is. En als we geloven dat God alleen maar goedheid, waarheid en schoonheid is, waar komt dan al die kwaadheid, leugen en lelijkheid vandaan die we tegenkomen in ons leven en de wereld?

Een derde zaak die opvalt is het moment dat die knechten hun diensten aanbieden om het onkruid te lijf te gaan: de eigenaar van de akker weigert. De discussie tussen die heer en de knechten gaat niet over wat nu precies onkruid en tarwe is: het verschil tussen goed en kwaad is duidelijk. Waar het om gaat is de manier waarop ermee omgegaan wordt. En dan valt het geduld en de bezorgdheid van die heer op: als ge dat onkruid of dat kwade op een verkeerde manier aanpakt, kan er ook veel goeds verloren gaan en dat is het niet waard. Het is een geduld waar wij nog wel eens moeite mee hebben, want ‘als ik God zou zijn...’.

Tot slot nog één bedenking. Ge kunt die parabel verstaan alsof hij gaat over de wereld: er zijn goeden en slechten. Maar eigenlijk moet ge toch ook toegeven: die akker, dat ben ik zelf; ook in mezelf is zowel tarwe als onkruid terug te vinden, zit zowel goed als kwaad. En daarom leert dit verhaal ons ook iets over het geduld wat we moeten hebben met onszelf. Of zoals een priester het ooit neerschreef toen hij op sterven lag en zijn bidprentje klaarmaakte: “Heer, Gij kent het onkruid dat ik in me draag. Wil mij sparen ter wille van de tarwe van mijn goede wil, want ik begeer met hart en ziel een minzaam mens te zijn, welgevallig in uw ogen. En als ik dan toch in doornen ben verstrikt geraakt, dan wil ik vol vertrouwen wachten tot Gij mij op uw schouders neemt, de enige echte en goede Herder van de schapen”. Amen.

Johan Goris, pastoor